

§ 301

Återrapportering av uppdrag om Kungsbacka kommuns arbete med tillgänglighet

Dnr KS/2018:337

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner rapporten ”Kommunens arbete med tillgänglighet”, 2019-08-23 och anser uppdraget som utfört.

Kommunstyrelsen lägger i punkt 2.2 överst på sidan 7 i rapporten ”Kommunens arbete med tillgänglighet” till följande mening: Det är viktigt att det finns förenklad och lättläst text på hemsidan för personer med dyslexi och andra funktionsnedsättningar.

Kommunstyrelsen skickar rapporten ”Kommunens arbete med tillgänglighet” till kommunfullmäktige för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Den 7 december 2018 upphörde styrdokumentet Policy för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning att gälla, genom beslut i Kommunfullmäktige.

I samband med detta fick kommundirektören i uppdrag att se över hur kommunen kan utveckla arbetet med tillgänglighetsfrågorna på kort och lång sikt. Uppdraget skulle återrapporteras till kommunstyrelsen senast 2019-06-01.

Rapporten konstaterar att det arbetas mycket med tillgänglighet, inom alla nämnders ansvarsområden. Stora delar av arbetet sker inom den ordinarie verksamheten.

För att skapa en bild av hela organisationens arbete med tillgänglighet som gemensam utgångspunkt för framtida beslut beskrivs här först nuläget i frågan och sedan de viktigaste utvecklingsområden.

Rapporten identifierar även följande konkreta utvecklingsområden som är gemensamma för de flesta verksamheter inom organisationen som bör prioriteras.

- Rutiner för kontinuerliga förbättringar
- Nyttja tekniken

- Fokusera på invånardialog och upplevda hinder
- Lyft goda exempel för en lärande organisation

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2019-08-23

Rapporten ”Kommunens arbete med tillgänglighet”, 2019-08-23

Förslag till beslut på sammanträdet

Fredrik Hansson (C) yrkar på att arbetsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att i punkt 2.2 överst på sidan 7 i rapporten ”Kommunens arbete med tillgänglighet” lägga till följande mening: Det är viktigt att det finns förenklad och lättläst text på hemsidan för personer med dyslexi och andra funktionsnedsättningar.

Eva Borg (S) yrkar på att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att rapporten anmäls till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslutsgång

Ordförande Hans Forsberg (M) prövar först kommunledningskontorets förslag och finner att arbetsutskottet beslutar enligt kommunledningskontorets förslag.

Ordförande (M) prövar Fredrik Hanssons (C) tilläggsyrkande och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla Fredrik Hanssons (C) tilläggsyrkande.

Ordförande (M) prövar Eva Borgs (S) yrkande och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla Eva Borgs yrkande.

Beslutet skickas till

Nämnden för Individ & Familjeomsorg

Kommunledningskontoret

Återrapportering av uppdrag kring tillgänglighet till kommundirektören

Förslag till beslut i Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner rapporten kring arbetet med tillgänglighet och anser uppdraget som utfört.

Sammanfattning av ärendet

Den 7 december 2018 upphörde styrdokumentet Policy för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning att gälla, genom beslut i Kommunfullmäktige.

I samband med detta fick kommundirektören i uppdrag att se över hur kommunen kan utveckla arbetet med tillgänglighetsfrågorna på kort och lång sikt. Uppdraget skulle återrapporteras till kommunstyrelsen senast 2019-06-01.

Rapporten konstaterar att det arbetas mycket med tillgänglighet, inom alla nämnders ansvarsområden. Stora delar av arbetet sker inom den ordinarie verksamheten.

För att skapa en bild av hela organisationens arbete med tillgänglighet som gemensam utgångspunkt för framtida beslut beskrivs här först nuläget i frågan och sedan de viktigaste utvecklingsområden.

Rapporten identifierar även följande konkreta utvecklingsområden som är gemensamma för de flesta verksamheter inom organisationen som bör prioriteras.

- Rutiner för kontinuerliga förbättringar
- Nyttja tekniken
- Fokusera på invånardialog och upplevda hinder
- Lyft goda exempel för en lärande organisation

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2019-08-23

Rapporten ”Kommunens arbete med tillgänglighet”, 2019-08-23

Beslutet skickas till

Nämnden för Individ & Familjeomsorg

Kommunledningskontoret

Patrick Migas

Specialist hållbarhet

Kungsbacka

Kommunens arbete med tillgänglighet

Rapport

Patrick Migas
2019-08-20

Bakgrund

Den 7 december 2018 upphörde styrdokumentet *Policy för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning* att gälla, genom beslut i Kommunfullmäktige.

I samband med detta fick kommundirektören i uppdrag att se över hur kommunen kan utveckla arbetet med tillgänglighetsfrågorna på kort och lång sikt. Uppdraget skulle återrapporeras till kommunstyrelsen senast 2019-06-01.

Återrapporeringen av uppdraget samordnades av Patrick Migas, specialist hållbarhet, på Kommunledningskontoret.

För att skapa en bild av hela organisationens arbete med tillgänglighet som gemensam utgångspunkt för framtida beslut beskrivs här först nuläget i frågan och sedan de viktigaste utvecklingsområden.

1 Definition och ingång

Tillgänglighet betyder att något är öppet och åtkomligt. Begreppet tillgänglighet kan tolkas på olika sätt, ofta beroende på personers eller verksamheters egna inriktning.

Till exempel är det vanligt att tolka tillgänglighet utifrån ett funktionsnedsättningsperspektiv. Om man tittar på tillgänglighet utifrån Vision 2030:s ambition om ett socialt hållbart Kungsbacka finns det många fler perspektiv att ta i beaktning.

1.1 Tillgänglighet från olika perspektiv

Funktionsnedsättning

Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt svensk lagstiftning ska personer med funktionsnedsättning ges samma möjlighet att ta del av samhället som alla andra. Det är dock fortfarande vanligt att platser, lokaler, information eller mötesforum inte är anpassade på ett sätt som gör att alla kan ta del av dem.

Jämställdhet

Är samhället och dess funktioner lika tillgänglig för kvinnor och män? En fundamental fråga för ett hållbart samhälle som ofta missas. Det kan finnas strukturer inom bland annat ekonomi, familjeförhållanden, bilresande, sociala nätverk, arbetsplatser som gör delar av samhället mer eller mindre tillgängligt utifrån ett könsperspektiv.

Ålder

Det är inte ovanligt att vissa samhällsfunktioner trots att de är riktade till alla invånare, är mindre tillgängliga för barn och/eller äldre utan någon form av funktionsnedsättning.

Geografi

I en kommun med Kungsbackas geografi och demografi är det av stor vikt att man tar hänsyn till att geografin kan innebära att samhället, viss information och nätverk kan bli mer eller mindre tillgängliga enbart beroende på var i kommunen den enskilde bor.

Socioekonomi

Den kanske allra största utmaningen för ett socialt hållbart samhälle är att kunskap, samhällsinformation och samhällslivet i stort är generellt mindre tillgänglig för personer med lägre socioekonomisk status, det vill säga individer och grupper med främst lägre disponibel inkomst och lägre utbildningsnivå. För ett värna demokratin,

tilliten och ett långsiktigt socialt hållbart samhälle är det avgörande att ingen grupp känner sig exkluderad från samhällsdebatten och samhällslivet.

Även andra diskrimineringsgrunder, såsom språk, religion, etnisk tillhörighet eller sexuell läggning kan innebära att tillgängligheten till samhällets olika delar blir inskränkt.

För att underlätta för våra verksamheter att jobba med tillgänglighet utifrån alla dessa parametrar behöver arbetet utgå från en förståelse av vad det är som ska vara tillgängligt istället för att fokusera på en specifik målgrupp.

1.2 Utgångspunkter i det framtida arbetet

- Tillgänglig verksamhet
Att kunna delta i och/eller tillgodogöra sig verksamhet.
- Tillgänglig information
Att kunna ta del av, och förstå, information, samt kunna ha en dialog i frågor som berör en.
- Fysisk tillgänglighet
Att kunna ta sig till platser, utrymmen eller lokaler, och att kunna använda dessa för det avsedda ändamålet.

2 Nuläge

Det finns omfattande krav på tillgänglighet från många håll, till exempel i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, gällande svensk lagstiftning och Kungsbackas Vision 2030.

I linje med detta arbetar idag i princip samtliga delar av den kommunala organisationen kontinuerligt med tillgänglighet. Beroende på verksamhet och verksamhetens målgrupp kan detta arbete ske i väldigt olika former och på olika nivåer i organisationen. Listan av aktiviteter som förvaltningarna har redovisat under arbetet med denna rapport är lång och består av många aktiviteter

Nedan följer exempel på hur detta arbete kan se ut, uppdelat efter kategorierna som introducerades ovan.

2.1 Tillgänglig verksamhet

Den kommunala verksamheten ska vara tillgänglig för alla inom verksamhetens målgrupp. Detta gäller till exempel

...alla elever

...alla invånare

...alla brukare

...alla medarbetare

...alla besökare

Alla nämnder har ett ansvar att gestalta sin verksamhet på ett sätt som inte utesluter någon.

Bra exempel på detta är anpassningar av lärmiljöer och undervisningen inom skolan, och bibliotekens många olika satsningar såsom Boken kommer, Meröppet, digitala tjänster mm.

IF har enligt SoL och LSS ett särskilt ansvar att stötta individer inom vissa målgrupper i att delta i samhällslivet.

2.2 Tillgänglig information, kommunikation och dialog

Tillgången till information, samtal och dialog är en demokratisk rättighet. Därför är det oerhört viktigt att offentlig sektor utvecklas löpande inom detta område.

Kommunens verksamheter arbetar kontinuerligt med att säkerställa att alla kan ta del av viktig information (tryckt, digitalt, läst). Det ska finnas kanaler för kommunikation (brev, mejl, chatt, telefon, IRL mm) som fungerar för alla, och som möjliggör dialog mellan verksamhet och invånare.

Här tar alla nämnder ett eget ansvar och arbetar idag med detta utifrån sina verksamheters och sina målgruppers behov och förutsättningar. Ett övergripande ansvar för att leda och samordna organisationens kommunikation ligger på KS.

Ett bra exempel är att man kan få utvalda delar av informationen på kommunens hemsida upplästa. Nämnvärt är också att samtliga förvaltningar använder sig mer och mer av digitaliseringens möjligheter för att förenkla kommunikation och dialog.

2.3 Fysiskt tillgängliga lokaler och miljöer

Kommunen har ett tydligt reglerat ansvar för vissa frågor inom den fysiska tillgängligheten. Detta ansvar kan ligga inom olika nämnders verksamhetsområden, se nedan.

I vissa fall har Kungsbacka kommun dessutom valt att göra mer än lagstiftningen kräver, till exempel då det går att göra skillnad genom att inkludera tillgänglighetsanpassningar i redan pågående projekt.

Offentliga miljöer - ansvar nämnden för Teknik där arbetet specificeras i en tillgänglighetsplan. En uppdaterad version av tillgänglighetsplanen ska vara klar 2019.

Offentliga lokaler – ansvar Byggnadsnämnden. Fokus här är ”enkelt avhjälpna hinder” samt hänsyn till tillgängligheten vid planering av ny/ombyggnation.

Privata nybyggnationer – ansvar Byggnadsnämnden, enligt PBL i framtagande av detaljplaner samt handläggning av bygglov.

Rekreativmiljöer – ansvar nämnden för Teknik samt nämnden för Kultur & Fritid, enligt tillgänglighetsplan och strategi för tätortsnära friluftsliv.

Kollektivtrafik – Kommunen samarbetar med Hallandstrafiken och Västtrafik för en tillgänglig kollektivtrafik. I områden där kommunen är väghållare ansvarar nämnden för Teknik även för tillgänglighetsanpassningar av och kring busshållplatser.

Näringslivslokaler – Vid ombyggnad av vägar eller trottoarer i Kungsbacka stad ansvarar nämnden för Teknik för samarbetet med fastighetsägare i syfte att öka tillgängligheten till butiks- och verksamhetslokaler. I regelverket för uteserveringar i Kungsbacka innerstad föreskrivs att uteserveringen ska vara möblerad så att den kan användas av personer med funktionsnedsättning.

För övrigt är det upp det enskilda företaget som säljer varor eller tjänster till allmänheten att följa bestämmelserna i diskrimineringslagen.

Invånares hem – Nämnden för Vård & Omsorg ansvarar enligt HSL för bostadsanpassning i fall behovet finns.

3 Utveckling

Vi har identifierat ett antal konkreta utvecklingsområden som är gemensamma för de flesta verksamheter inom organisationen som bör prioriteras.

3.1 Rutiner för kontinuerliga förbättringar

Tillgänglighetsperspektivet finns idag med inom mycket av det vi gör. Vi behöver dock utveckla rutiner i verksamheterna för att säkerställa kontinuitet och att arbetet inte blir personberoende.

Kungsbacka växer vilket innebär ändrade rörelsemönster och nya målpunkter. Dessutom möts vi hela tiden av nya lagkrav och omvärldsförändringar. Därför är det viktigt att arbetet utgår ifrån en uppdaterad tillgänglighetsplan som beräknas vara klar till årsskiftet. Nästa steg är att planen sprids och används inom alla berörda verksamheter.

3.2 Nyttja tekniken

Den tekniska och digitala utvecklingen går snabbare än någonsin. Det är viktigt att vi använder oss av dessa möjligheter och fortlöpande utvecklar verksamheterna för att bibehålla/öka tillgängligheten. Ett bra exempel för detta är nya trygghetslarm som möjliggör större rörelsefrihet för boende på våra vård- och omsorgsboenden, om vi utnyttjar tekniken och tar hänsyn till möjligheterna i planeringen.

3.3 Fokusera på invånardialog och upplevda hinder

I linje med vår organisations rörelse mot mer dialog och medskapande behöver vår fokus ligga på att ha en utvecklad dialog kring, och hitta lösningar för konkreta problem eller utmaningar. Därför bör varje verksamhet utveckla sina arbetssätt och forum för dialog med just den verksamhetens målgrupp(er).

Vidare bör vi redan från början i största möjliga mån utforma såväl verksamhet som kommunikationskanaler och lokaler tillsammans med berörda målgrupper.

För att detta inte ska upplevas som oöverkomligt merarbete behöver verksamheterna bli så trygga som möjligt med att använda dialog och medskapande som ett ordinarie arbetssätt vid verksamhetsutveckling. För att skapa denna trygghet erbjuds hela organisationen stöd genom handbok, utbildning och coaching kring invånardialog.

3.4 Lyft goda exempel för en lärande organisation

För att främja utvecklingen åt detta håll bör vi även sprida goda exempel på medskapande verksamhet i vår egen organisation. Flera förvaltningar har de senaste åren hittat nya arbetssätt inom området som andra kan lära sig av och finna inspiration i. Genom att dela med oss av framgångsrika metoder och idéer ökar vi lärande och stolthet i hela organisationen.